

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 (6)
Negyedévre.....	6 (3)
Egy óra.....	2 (1)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 (5)

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Ünnep- és vasárnap után is

Táviratok

Fővárosi és vidéki tudósítinktól.

A cár állapota.

Budapest, nov. 19. (érk. 9 ó.) Livadia-ból jelentik: A cár állapotáról kiadott hivatalos jelentés szerint a beteg jobban van. Az éjtel nyugodtan töltötte.

Gullner Pécselt.

Budapest, nov. 19. (érk. éjj. 12 ó.) Gullner Gyula belügyi államtitkár ma Pécselt meglátogatta Hettyey püspököt. Ebéd után a főispánnal és a polgármesterrel meglátogatta a kórházat, látogatása politikai összefüggéssel bír.

Elhunyt alispán.

Budapest, nov. 19. (érkezett 12 óra.) Hellebrandt Béla hevesi alispán Kossuth Ferenc politikai bizalmasa és belső barátja Egerben hirtelen elhunyt.

Egy örült garázdálkodásai.

Budapest, november 10. (érk. 10 ó.) Tihanyi Ferenc nyug. vasuti tiszt megörült. Az összes harangokat félreverte és addig huzta, míg a lakosság fölriadt. A kórházba zárták, de kiszökött és a templomban elvette az apát misékönyvét és misézni kezdett. A mániája az, hogy egyes készthelyi nőket feleségül kell vennie.

Két gyermekének gyilkosa.

Budapest, november 19. (Érk. 9 ó.) Munkácson borzalmas módon akarta elpusztítani családját egy Iváncsik J. nevű szegény ács. Reggel feleségét és ácsverszámokkal előre küldötte munkaadójához s mikor az asszony eltávozott, a borotvájával két legkisebb gyermekének elvágta a torkát. Idősebb gyermekei rémülten elmenekültek, a mikor a dühöngő ember látta, hogy már nem érheti el őket, a csűrbe ment s ott fölakasztotta magát. De a kötél leszakadt, mire a kétségbeesett ember a borotvával elvágta a torkát. Mikor a szomszédok megérkeztek, a két gyermek már halott volt. Iváncsikot még élve szállították a kórházba. A szerencsétlen ember tettének oka a nyomorúság.

Rablótámadás Debrecenben.

Budapest, nov. 20. (érk. délelőtt 8 ó.) Békéssy József, a fogyasztási adóhivatal könyvelője ellen követtek el eddig ismeretlen tettesek rabló merényletet. Békéssy az adóhivatal külső és belső kulcsait minden este egy kis börtáskában szokta haza vinni. Ezzel e táskában haladt tegnapelőtt este is a Homokúthoz levő lakására. Mikor a vasuti hidon keresztül haladt, két előtte ismeretlen alak megtámadta, kezéből kicsavarták a táskát és elmenekültek. A rablók nyilván azt hitték, hogy a táskában pénz, vagy más értékű tárgyak vannak, nagyot nézhetek, mikor csak kulcsokat találtak benne. Egyebekben rászolgálták őket a kulcsra is, de az olyanra, a melylyel utánuk zárják be az ajtót.

Gyilkosság egy nazarénus imaházban.

Budapest, november 19. (Érk. 9 ó.) Bodor Ferenc fehér-egyházi jómódú paraszt ember megtudta, hogy felesége csak azért lett nazarénus, hogy szeretőjével, Pajor Imrével többször találkozhassék a nazarénus imaházban. Rendkívül feldühödött erre a máskülönben jámbor férj. Bosszút forralt s most vasárnap egy konyhakést véve magához, elment az imaház elé s ott lesbe állott. Nemsokára jött az asszony a szeretőjével karongva. A férj utána ment az imaházba, ott hirtelen előlőrtotta a kést s teljes erővel a felesége mellé dőtte. A szerető Pajor erre megragadta a gyilkos férjet s teljes erővel a földhöz vágta a hívők legnagyobb meglepetésére. Bodor erre vértelen forgó szemekkel rontott Pajorra s több szurást ejtett rajta. A csábító legény azonnal összerogyott s még a helyszínén, az imaházban meghalt. Az asszonyt haldokolva szállították lakására, hl noemsokára kiszendvedt. A gyilkos férjet letartóztatták s a megfertőzött imaházazat becsukták.

„A pártfogolt ipar.”

Ha Hilsner elítélése alkalmából Pisekben füttyölve verik be a zsidók ablakait, akkor Wolf, Kramarz, dr. Baxa és társaik markukba nevetnek, ők megtették Bohémia iránti kötelességüket; füttyöltek, tüntettek, pedig voltaképpen — „nekünk füttyöltek.”

Az ingatlan vagy tulajdonosai megijednek e nemzetiségi rabuliztikától, mely biztonsági szelepek tekinté az antiszemizmust — és egerutat keresnek. De merre futni, hová telepedni? Hol van nyugalom, liberalizmus, ingyen telek és — marcipán?

Itt van Győr, Szombathely, Pápa, Arad, Temesvár; itt van széles Magyarország drága földje, tárt karokkal várja az inváziót, szavalván: óh, adj nekem jó ipart, hü csehem! Ha zsidó vagy is elnézem és szívesen látlak, csak szőjj, fonj és kalapálj... gőzerővel.

Tüntettek hát ifju-csehek, jeles antiszemiták; verjete be egy pár szerencsétlen zsidófejet, nem elsők lesznek ezek, nem is utolsók.

Nekünk magyaroknak használnak ezuttal e buta és középkori tüntetés. A legutóbbi cseh kravál után és a Hegedüs régime alatt, alapítottak gyárat Pápa: Perutz, Szombathelyen Dector, Győrött Leon, Ungvárott Herits és Szt.-Gothárdon Bujatti. Csupa szép és biztosított fennállású textil-ipartelepek és így a cseh és osztrák szállott viszonyok hajtják Hegedüs Sándor malmára az osztrák és cseh iparosokat, az egyedülieket, a kiknek sikerére bizony számítani lehet.

Bizonyára megtesz a kereskedelmi miniszter minden lehetőt a hazai ipar fejlesztése érdekében, végigjárta Tolnákat, Baranyát, Aradot és Temesvárt; bátorít, szónokol, szid és dícsér, de ezeket a szavakat elhordja a szél és a művelt Nyugot még csak meg sem hallja a miniszter szalonkocsijának diszkrét robogását.

— Ne befelé — utazzék, kegyelmes ur, hanem kifelé Ausztriába, Morva, és Csehországba — onnan édesgethetünk be csak iparosokat! A ki már odalenn van Aradon, Temesvárott, az már beleverte fejszéjét abba a nagy fába, amely nem tud nálunk zöldülni és melynek neve „a pártfogolt ipar.” — Ezek a jó iparosok már amugy is vagy megélnék vagy nem; ezen nem segít sem dikció, sem prédikáció, csak az önálló vámtérellet.

Ha ezt igéri neki, igéri nekünk és mindnyájunknak, ugy ez lesz az a kiegészítő tüntetés, a mely Prágának és Neutitscheinnek szól; a mely az amugy is habozó osztrák iparost végleg leveszi a lábáról és felénk tereli.

Az osztrák gyárosnak van tudása, tőkéje, szorgalma és szakértelmes vezetője; Magyarországnak van fogyasztása, ipari ambíciója, piaca, liberalizmusa és magas politikai érettsége. Kiegészítjük tehát az osztrák iparos szükségletét, de a tétlenség törvénye folytán mindkét tényező különválva, megmarad a régi. Ijesszünk tehát mi is rá azokra az osztrák iparosokra a... vámsorompóval. Ha mindegyike csak kis, proforma gyárat alapít is hazánkban mint „buon retiron“-t, az 1903. utáni időkre való tekintettel, akkor is üdvösebb a mi „tüntetésünk”, mint a cseheké.

A kereskedelemnek és iparnak jelen, végtelen szomorú állapotja szentesíti a legvégső eszközöket is. — Kegyelmes ur, ha a szalonkocsijába fáradtan visszaut, intsen ki ablakából fehér — Késmárkon szőtt — keszkenőjével és legalább — igérje meg nekünk, reménytelen reménykedőknek azt, amit a „Naie Presse” irtózáttal emleget; azt, e

míró a magyar, évtizedek óta álmódzik; azt, a mi a legnagyobb „tüntetés”: a gazdasági önállóságot, a külön vámtérellet.

— Egy főispán beszéde. ... Már bölcsőmet az agrár érzelmek ringatták, mint agrár lettem férfi, öreg ember és mint agrárius halok is megélni, midőn hivatalos állásom még jobban kézembe adta az eszközöket, hogy a köztulajdon alapját képező mezőgazdasággal foglalkozók nemes intencióit támogassam, teszem azt lellem és meggyőződéseim teljes erejével. ... Így kezdte Urbán Iván, Arad megye új főispánja azt a beszédét, amelylyel a gróf Zselénszky Róbert üdvözlőre válaszolt. Az agrárius lelkes és telkes bajnoka maga is meglepődhetett agrár-érzelmeinek e nem várt melegség vizsátságán. Bár Darányi párisi tőszja után mi meglepő sincs abban, hogy a Széll-kraetúrák lehetőleg utánozzák mesterüket. Egy hatalmas tanulsága azonban van e beszédnek. Ugyanis Darányi ismeretes párisi tőszja után azzal mentegette magát, hogy ő voltaképpen nem az agrárius, hanem a mezőgazdaság győzelmére üritette poharát. Csak hogy a francia nyelvben agráriusnak és mezőgazdaságnak egy a kifejezése. Nos, Urbán már nem francián, hanem magyarul és a félreértések kikerülése végett mindvégig — agrár-eszméről beszélt. Ne hogy Darányi ezt is letagadhassa.

— A marosvásárhelyi kézsülődések. A székelység fővárosában abból az alkalomból, hogy Bernády György országos képviselő lemondani készült, megindultak a kombinációk. Bernády pozícióját meggyengülve érzi és az a képviselő egy képviselői választásban okar pihenést keresni a sok gondot okozó honatyai fáradságok után. Az ellenzék jelöltje Bedőházy Albert, a ki körül a polgárság egy elég tekintélyes része csoportosul. A főispán jelöltje Dr. Fenyvesi Soma, aki azonban még nem döntött, vajjon elfogadja-e a jelölést. Van egy harmadik jelölt is ugyancsak a függetlenség táborból való Szakács Péter. Ugy látszik tehát, hogy még meg sem ült a mandátum, de jelölt van és akad bőven. Az utolsó percekben nem lehetetlen, hogy a néppárt is idényt támaszt, erre a nagyobb részt reformátusokból lakott kerületre. A gyulafehérvári püspök beteges politikai ambíciója lehetetlen, hogy tétlenül nézze a közelgő politikai kámpányt.

Hegedüs működik.

A magyar kereskedelmi csarnok papirkereskedői szakosztálya a papírárak rohamos emelkedése folytán az alábbi körlevelet látta szükségesnek kibocsátani, melyet az ország minden jelentősebb papirkereskedőjének és könyvnyomdájának megküldött tájékoztató végett:

„Tekintettel a papirgyártáshoz szükséges nyersanyagok folyton tartó óriási áremelkedésére, a melyhez utabban sokatlan vízmizériák is járultak, a magyar és osztrák papirgyárosok kényszerülve voltak az összes papirneműek árát ismét és jelentékenyen felemelni, ugy, hogy ez év január 1-seje óta az egyes árak 15—20 százalékkal, sőt egyes árúknál 30—40 százalékos emelkedést mutatnak fel.

A magyar Kereskedelmi Csarnok papirkereskedői szakosztálya kényszerítve érezte magát ezen teljesen megváltozott piaci viszonyokkal szemben állást foglalni és ez év november hó 5-én tartott ülésén egyhangulag elhatározta, hogy a mai naptól kezdődőleg megfelelő áremeléseket léptet életbe.

Ezen áremelés természetesen nemcsak a bármely néven ismert papirneműekre nézve lép életbe, de kiterjed minden kigondolható papírurra, a melyen pl. cartonpapir, levéloríték, levélpapír tartály, üzleti copir- és jegyzőkönyvek, írka, pénztártomb, rajztomb, papirzacsók, papirtölcser stb.

Elhatározta azonkívül a Magyar Kereskedelmi Csarnok papirkereskedői szakosztálya, hogy a fizetési feltételeket következőképpen szabályozza: készpénz 30 nap múlva vagy váltó ellenében 4 hó. Ezen feltételek szigorúan be fognak tar-

tatni, és ettől való eltérésnek semmi esetben sem lesz helye.

Azon kérelemmel, hogy fentieket szíves tudomásul venni kegyeskedjék, maradtunk

kiváló tisztelettel

A Magyar Kereskedelmi Csarnok papirkereskedői szakosztálya.

Ehhez nekünk csak annyi megjegyezni valónk, hogy a papírárak emelkedését nem annyira a vízhiány és nem is a nyersanyagok drágulása okozza; ez a baj eddig is meg volt; hanem itt is az osztrák gyárosok kapzsisága működik. A magyar kormány ugyanis a „pártoljuk a hazai ipart” hatása alatt elrendelte, hogy jövő év július 1-től kezdve az állam összes hivatalai és iskoláinak nyomtatvány szükségletét csak magyar gyártmányu papírra szabad nyomtatni, ugyszintén minden irodai szükségleteire is csak magyar papírt használhat.

Az osztrákok pedig igen jól tudják, hogy Magyarországon csak három papirgyár van, a mely produkálni tud valamit, de ez a három gyár nem képes az állami hivatalok és intézmények papír szükségleteit fedezni; tehát már most jó előre kartell kötnek egymás között s a magán fogyasztók szükségleteit, melyeket magyar gyárak hiányában, osztrák gyárakból kell beszerezni a papirkereskedőknek és nyomdák-nak, már most is 30—40 százalék áremeléssel fizetnek meg.

Hogy milyen drága lesz a papir egy év múlva, annak csak a magyar kormány s különösen Hegedüs miniszter a megmondhatója, kik ily szeleburdi módjára, meg gondolatlanul adnak ki népszerű rendeleteket, a helyett, hogy előbb kellő gyárak felállításáról gondoskodnának!

Egy nap munkája.

Távirati tudósítás Temesvárról.

(A díszében csak magyar ételt, italt szolgáltak tel.)

Kilenc gyárt megtekintett

Iskolát felavatott,

Jelszavakat széjjel hintett

Mindennütt ötöt-hatott, —

Tanulmányozta az ipart,

Küldöttséget fogadott,

És amellet még e napon

Két lakomán jollakott.

A miniszter végig ette

Szorgosan a díszmenüt,

Mert magyar volt minden étel,

Bor, sör, pezsgő és a sajt,

A miniszter jó étvágya

Nekünk szerze diadalt —

Minden falat, a mit lenyelt,

Minden korty, mit megivott,

Utánzódo példaadás,

Nagy hazafi tette volt.

Utánzóta a kisérét,

Amely mindig jól mulat, —

(De szívesen utánzóna)

Az éhes nép is az urat!

Késő éjjel a miniszter

Még egyszer beszédet tart:

„Az én munkám hadd serkentse

Nagy tettekre a magyart!”

(U. Sz.)

UJDONSÁGOK.

KOLOZSVÁR

— (Erzsébet.) Két szent Erzsébetje van immár a magyar nemzetnek... Mióta a genfi gyilkos töre szeretett jó királynéknak szívét átjárta, mióta egész Európa megrendülve könnyezett egy áldott lelkü királyi hitves ravatala fölött, — azóta, a mai napon, együtt emlegetjük az ő nevét az Árpádházi szent Erzsébet nevével. A türes, lemondás, megpróbáltatások hosszú láncolatából állt mindkettőnek az élete, melyből haláluk a megdicsőülés Golgotájához vezetett... Ezen a napon pedig, melyen néhai nagyaszonynak glóriás nevének emlékezetét üljük,

ujból visszagondolunk arra az anyagi jóságra, arra az odaadó szeretetre, melylyel ő magyar nemzetet iránt viseltetett. És lelkünkben felzendülnek még egyszer szeptember tizedikének busz akkordjai, — annak a napnak, mely az ő nevét a történelem lapjaira kitörülhetetlen betűkkel jegyezte be, — oda, a másik szent Erzsébetje neve mellé. Két szent Erzsébetje van immár a magyar nemzetnek!

— (A mai ünnepek.) A megboldogult királyné emléket mindenütt kegyeletesen megünneplik ma. Az iskolák és épületek ormózatán fekete lobogók hirdetik az immár szomorúvá lett dátumot, melyet pár évvel ezelőtt még örömmel szívünkben ültünk meg. Az ünnepeket azon program szerint folynak le mindenütt, a melyet lapunk tegnapi számában immár ismerítettünk. A városi polgári fiúiskola ünnepe különben már d. e. 9 órakor lefolyt az intézet helyiségében. Erzsébet királynéről Sólóyom János, tanár, tartott gondosan egybeállított beszédet. A sikerült szavaltok mellett az énekek közül kellemesen emelkedett ki a Gunesch Károly intézeti énektanár által Szabolcska Mihály versére: Krónikás ének Erzsébet királyasszonynak temetésékor (Sírnak a harangok) szerzett csinos ének, melyet az iskola dalosköre nagy hatással adott elő. — A kolozsvári iparos tanonc-iskola osztályaiában az emlékünnepélyt Széchy Ákos dr., igazgató felhívására ma este 6 órakor tartják meg. Az ünnepeket a 15 osztályban alkalmi beszédek, szavaltások és a Hymnus eléneklése fogják alkotni.

— (Utazás egy érdemrend körül.)

Ha van „Utazás egy apa körül”, „Utazás egy sirdomb körül”, itt Kolozsvárt a legelkeseredettebb utazások történetek az érdemrendek körül. Ebben a nagy munkában igyekeznek a kis városi törekvők, ez az ambíció ösztökéli a helyi nagyságokat. Mert az ordó nagyon kedves kis jószág. A gomblyukban ott diszlik nyilvános alkalmakkor, ünnepeleken, ott csillog a dekoráció a jól kiválaszt frakkokon. És az egy olyan felemelő érzés kiválni polgártársaink köréből, a kabinet-irodai bizonyosságát hordani annak, hogy sikerült, összekötéseink révén elnyerni a jól megérdemelt elismerést. — Az utazás igen egyszerű dolog. Az ember csak titulus választ, gyűléseket, dikciókat tart, ha egy-egy miniszter ellátogat, a hazai ipar fellendítésének érdekében kurizál, csókba fűrészi a napsugarat és vezércikkokban ódát, rondokat és madrigalokat zeng. Akármilyen alkalommal garmadába van nála raktáron minden rendű és rangu indítvány, ő mindig az első felszólaló, aki a jegyzőkönyvi stylumt a hazafias vezércikkéig, a hízelkedés minden skáláján keresztül végig szokott galoppozni. Ha bandérium kell, akkor még lóra is ül, a haza és a város érdekében felkötött ösöktől öröklött fringiját. Ha állatkiállítás kell, akkor nélküle nem történhetik meg. Megtetszik látni, milyen snájdíjugl fogja meghuzni a zsineget, hogy leleplezze Hollós Mátyás szülőföldijének a lovas szobrát, amely minden kétséget kizáróan megfogja hozni a főradságos utazás egyedül méltó jutalmát, azt az ici-pici kis keresztet a gomb likába.

— (Erzsébet emléke a felsőbb leányiskolában.) Megdicsőült királyné emlékezetének megható ünnepe rendezett az állami felsőbb leányiskola, ma délelőtt 9 órakor, az intézet nagy tornatermében. Először a Hymnuszt énekelte el az ifjuság, ezután Kovács Anna V. oszt. növendék szavaltta el gróf Zichy Gézának „Volt egyszer egy királyné” című költeményét; majd Klupathy Iza VI. oszt. tanuló tartott emlékbeszédet; ezt követte Hack Lajosnak egy szép alkalmi zenedarabja, melynek szövegét Torkos László tanár írta. Gál Erzsébet VI. oszt. tanuló Ábrányi Emilnek „A kapucinusok templomában” című költeményét szavaltta el. Az ünnepeket a Szózat eléneklésével fejezték be.

— (A váltó.) A tanár nagyban magyarázza tanítványainak, hogy mi a váltó. Hogy pedig meggyőződjenek arról, ha vajjon tanítványai megértették-e magyarázatát, felszólítja egyik hallgatóját, hogy mi is az a váltó. A felszólított magyarázat alatt valami olvasott s félreértette a kérdést, mivel arra sem figyelt s így azt hitte, hogy a tanár azt kérdezi tőle, hogy mi az, a mit olvas? A tanár azon kérdésére tehát, mi a váltó, így felelt nagy zavarral: Ifjusági folyóirat,

Természetesen ifjúsági folyóiratot olvasott. A tanár nagyot néz, a hallgatóság hangosan felkacag s a félreértéseket végre kimagyarázzák.

— (Bartók püspök Háromszéken.) Fényes ünnepe volt tegnap a maksaiknak. Az új ref. templomot szentelte fel dr. Bartók György ref. püspök. A püspököt a vasutnál Bodor Géza esperes nagy küldöttség élén fogadta. Hétfőn volt Szini Gyula esperes 53. évi papi munkásságának jubileuma. — Az ünnepeltet dr. Bartók György ref. püspök nagyhatású beszédében üdvözölte.

— (A Mátyás-szobor.) Tudvalevő, hogy a Mátyás-szobor leleplezése alkalmából irodalmi műveket is fognak nyilvánosságra hozni. Erre a célra külön bizottság alakult Márki Sándor dr. egyetemi professzor elnöke alatt, mely tegnap tartotta meg ülését. Itt a szobor bírálata került szűnyegre s megbeszélés után elhatározták, hogy ezt a munkát az Atheneumnál fogják készíttetni. Ez a határozat a helyi ipar pártolását célozza, amennyiben a jól felszerelt kolozsvári nyomdák helyett feltétlenül az Atheneumra van szükség. Jel-szavak a fő! A tények ráczáfolhatnak.

— (Az új postafőnök beiktatása.) Szép ünnepély folyt le tegnap délelőtt a posta- és távirtda palota főnöki termeiben. Tegnap iglatták ugyanis új hivatalába Bán Antal, a ki a Kardos Kálmán örökébe lépett. A tisztikar már 12 óra előtt összegyűlt s így együttesen várták meg Vuchetich Sándor igazgatót, aki az ünnepi beszédet volt elmondandó. Az igazgatót belepésekor zajos óvációkban részesítették s ezután kezdődött az új főnök installációja. Vuchetich igazgató a cíonális leendő üléssel üdvözölte Bán Antalt s röviden vázolta azokat a nehéz kötelességeket, a melyeknek a betöltésére a Bán Antal eddigi működése már is garancia. Mikor az utolsó szavak is elhangzottak, zúgó éljenzés támadt, melynek lecsillapulta után az új főnök válasza szövegében és meghatottan. A tisztikar nevében: Ambrus Gergely főtitár üdvözölte Bán Antalt, kérve támogatását és jóakarátát. Az ünnepelt válasza után aztán véget ért a beiktatás.

— (Automobil Kolozsvárt.) Most, hogy Nagyvárad és Debrecen között automobil összeköttetést akarnak létesíteni, s ez irányban nagy mérvben és komolyan folynak a tárgyalások: Kolozsvár is szóba került. Egy vállalkozó ugyanis, a ki szintén ott volt a nagyvárad anketeken, elhatározta, hogy Kolozsvárra jön s itt a város és környék közt, a lehetőséghez és körülmények-

hez képest motorkocsi összeköttetést létesít. A napokban már itt lesz Kolozsvárt, hogy tervét precizirozza.

— (Bécsi színházépítő Kolozsvárt.) A multkoriban, mikor szóba került az új kolozsvári színház felépítése, energikusan kikeltünk az ellen, hogy Bécsből hozatnak építész. Ezt a felfogásunkat erősíti most meg a „Pesti Napló“, mely erről a kérdéstről így ír:

A kolozsvári új színház építéséről szóló tudósításban két dolog ölik fel. Először az, hogy máris hívnak építész, holott a színház építésére pályázatot még ki sem írták. Másodszor az, hogy bécsi építész hívnak. Mind a két jelenség olyan, hogy szó nélkül hagyni nem lehet. Fel kell már egyszer hagyni azzal az ujabban lábrakapott szokással, hogy bizonyos köz munkákat pályázat nélkül, a verseny kizárásával adnak ki. És mindenekelőtt nem szabad a magyar építészek mellőzésével bécsi építőre bízni a kolozsvári Nemzeti Színház megalkotását. Fellner bécsi építész ugyan ismert színház-építő, s azt szokták mondani, hogy a magyar építészek között nem igen akad a színházépítés külön szakmájában jártas ember. De vajon tettek-e már kísérletet magyar építészre? Adtak-e nekik alkalmat, hogy rátermettségüket megmutassák? Mielőtt a színház építése dolgában véglegesen döntenek, jó lesz ezeket a szempontokat is figyelembe venni.

— (Bankett a Központi Szállóban.) A Központi Szálloda nagytermében holnap fényes bankett lesz. Az ebédet Bán Antal, az új posta- és távirtda-főnök adja, a ki új hivatalába való beiktatását, és szolgálati működésének 25 éves jubileumát ünnepli meg. Hivatalos lesz a posta- és távirtda tisztikar nagyrésze, valamint igen sok notabilitás.

Öngyilkosság a vonaton.

— (Egy bor-ügynök öngyilkossága.) —

— Saját tudósítónktól. —

— nov. 17.

A tegnap délután Erdély felől Aradra robogó gyorsvonat utasait erősen megrémítette az a revolver-lövés, mely egyik má-

sodosztályú kocsi egyik fülkéjében eldőrdült. Ez a revolver-lövés egy szerencsétlen embernek életét oltotta ki.

Az esetről követték zöket jelentik: Löwi József borügynök, ki az erdélyi Öhegyi nevű községből való, legutóbb Beszterczén lakott, hol az utóbbi időben nem jól ment a sora. Sokat busult e miatt s más foglalkozás után is nézett, de semmi sem sikerült, a mihez hozzáfogott. Ez végkép elkésztette a szerencsétlen embert, ki tegnap jegyet váltott a gyorsvonatra s Aradra akart utazni. Utközben azonban újból elővette a sok gond, mely vállaira nehezedik már hónapok óta. A különben is ideges természetű, jómódoru, derék kereskedő hirtelen leszámolt az élettel; a gyorsvonat egyik mellékhelyiségében revolverrel föbe lötte magát. Azonnal meghalt.

Alig hangzott el a lövés, az utasok kiestek a kocsi folyosójára s nézték, kutaták, hogy hol történt a lövés. Végre rátaláltak a holttestre. Ott feküdt a padozaton Löwi József átlótt koponyával, holtan. Az öngyilkosság M.-Radna állomás előtt történt, pár perc mulva befutott a vonat a m.-radnai pályaudvarra, hol a holttestet kiemelték a kocsiból s egy másik nagy, üres teherkocsiba helyezték el.

Csukay Sándor főszolgabíró, kinek az esetről azonnal jelentést tettek, megtartotta az előzetes vizsgálatot s megállapította az öngyilkos személyazonosságát.

Az öngyilkos zsebeiben iratokat s 620 korona készpénzt találtak.

Mikor a vizsgálatot befejezik, a hullát felboncolják s valószínűleg M. Radnán temetik el.

A nevelőnő büne.

A csempészett gyermek

— Saját tudósítónktól. —

Egy volt országgyűlési képviselő rendkívül érdekes bűnyűben tett tegnap följelentést a budapesti főkapitányságon. A bűnyű hősnője egy Düris Katalin nevű nevelőnő, a kinek négy évvel ezelőtt viszonya volt egy előkelő magasrangú katonaróvossal, ebből a viszonyból egy leánygyermek született. Düris Katalin nem elégedett meg

azonban azzal a tartásdíjjal, a melyet gyermeke atyjától kapott, hanem a hol lehetett igyekezett tőle kisebb-nagyobb összegeket kicsikarni. A katonaróv azonban megso-kalta a dolgot és kijelentette, hogy egyszerűmendenkorra 1000 frtot ad az asszonynak, a kinek azonban közjegyző előtt ki kell nyilatkoztatnia, hogy többé nincsen jogcime újabb pénzbeli támogatást követelni. Az asszony ebbe belement.

Néhány héttel ezelőtt azonban a katonaróv újra felszólítást kapott, hogy fizessen 15—20,000 forintot, különben nyilvánosan kompromitálni fogják őt. A katonaróv mindjárt látta, hogy a fenyegetés Düris Katalintól ered. Elhatározta, hogy a törvény védelmét fogja igénybe venni, annál is inkább, mert tudomására jutott, hogy az ő gyermeke tulajdonképpen már nem is él és hogy idegen gyermeket csempésztek annak helyébe azért, hogy őt tovább zsarolhassák.

Düris Katalin ugyanis gyermeke születése után látta, hogy az nem életképes és rövidesen elpusztul. Hogy a tartáspénzt ne veszítse, egy Grandis nevű szegény iparos feleségétől husz forintért egy gyermeket vett és a mikor saját gyermeke csakugyan meghalt, akkor ezt csempészte helyébe, alhunyt gyermekét pedig Grandis Margit néven temettette el.

A rendőrség részéről Bérci Béla rendőrkapitány tegnap délután rögtön két detektívet küldött Düris Katalin Alsó-erdősor-utca 5. szám alatt levő lakására, s azok az asszonyt hosszas vallatás után letartóztatták. A nő bevallotta a gyermekcsempészést, de azt tagadja, hogy a 15—20,000 forintról szóló zsaroló levelet ő írta. A rendőrség fogva tartotta. Ma újra kihallgatták és ekkor azt vallotta, hogy az otthon levő gyermek az övé, illetőleg a katonaróv és hogy a vásárolt gyermeket egy Alice nevű barátjánőjének adta, a ki azt Bécsbe vitte. A rendőrség azonban ezt nem hiszi, hanem folytatja a vizsgálatot, hogy az állítólagos Alicét kikutassa.

SZÍNHÁZ

* A nagymama. Voltaképp ma van a Csiky évforduló, de a színház már tegnap kezdte az emlékezést. Délután ifjúsági elő-

adás volt és Csiky Gergely örökszép „Nagymamája“ került színre elég jó előadásban. A nagymamát, Prielle Kornélia bravuroszerepét, Lackó Aranka játszotta és bátran mondhatjuk, hogy az összehasonlítás nem esnék nagyon az utóbbi hátrányára. A többi szereplők is ambícióval játszottak. A közönség lelkesen tapsolt. Az előadás előtt Dr. Janovits Jenő felolvasása Csiky Gergelyről, kötötte le az ifjúság figyelmét.

* A csikós. A tegnapi est ismét szaporította Szentgyörgyi István fényes bábétkosoruját egy csillogó levéllel. Művészi alakítása a számadó csikós szerepében annyira frappans, nagyhatású volt, hogy nyílt színen egymás után zúgott fel elementáris erővel az elismerő tapsvihar. Kívüle Kassai Károly és különösen Komlóssi Emma kapott igaz, megérdemelt tapsot. Kóvi Ede a szomszéd földes ur epizód szerepében jó kitűnő alakítást nyújtott.

* A bölcső. Briexnek ily című társadalmi színművét, melyet a mult hét végén nagy sikerrel adtak először a budapesti Nemzeti Színházban, a kolozsvári színház is meg fogja szerezeni. E célból most dr. Janovics Jenő művezető Budapestre utazik, hogy az előadási jogot megszerezze. A dráma, melyet Gábor Ignác fordított magyarra, Márkus Emiliával fog Kolozsvárt is színre kerülni. Ez a körülmény már előre biztosítja a nagyhatású darab itteni sikerét.

* Jászai nem jön. Jászai Mariak december hóban tervezett vendégszereplése, a Vörösmarty-díszelőadásán, elmarad, mert a művésznek akkor a Vigzínházban lesz nagyon igénybe véve. Helyette az igazgatóság Fáy Szerénát szeretné megnyerni, hogy a Jászai Mari szerepét az „Aldozat“-ban eljátsza. A művésznőt kétértelműsége miatt nagy örömmel fogadná a kolozsvári közönség.

* Az ember tragédiája. Madách Imre drámai költeménye is szerepel a jelen színházi hét műsorán. Ez alkalommal új szereposztással fog színre kerülni. Adánót Tompa Kálmán szerepét, Szakács Andor, — Évát, Bajor Riza szerepét pedig Gazdy Aranka fogja játszani.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. DEÁK ALBERT.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. HÉDERVÁRI LEHEL.

LAPFELJAJDONOS:

GOMBOS FERENCZ

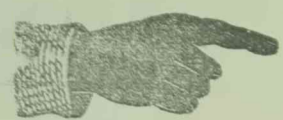
Erdély egyetlen regglei lapja

AZ „UJSÁG“

politikai napilap Kolozsvárt.

Általános érdekű vezércikkei, országgyűlési, expr. ss és távirat értesülései, egész Erdélyből jövő tudósításai, helyi hírei, művészeti rovata, regénye, általános érdekűek.

Távirati híreivel az összes helyi és Budapesti lapokat megelőzi.

Előfizetési ár:

Havonta 1 frt. Negyed évre 3 frt. Egy szám 4 kr. Vidéken 5 kr.

Előfizetések és hirdetések felvételnek, ugyszintén mutatványszámot kívánatra ingyen küld az

„UJSÁG“ szerkesztősége és kiadóhivatala Kolozsvárt Lyceum-nyomda.